

[Indenrigsministeren.]

giver manden, der er afgørende, En mand der tilbyder et stykke jord til kommunen, må ikke sælge den til lavere pris end den af kommunen tilbude; han er jo ikke forpligtet af det tilbud, han afgiver, som man er det efter statshusmandsloven. Han kan altså uden nogen som helst konsekvenser forlange en helt urimelig pris for jorden, og hvis kommunen vil sikre sig jorden — og det er det ærede medlem og jeg enige i at den bør have mulighed for — må kommunen passe på ikke at byde for lavt, for så får den ikke jorden. Det vil sige, at i selve princippet, i selve teknikken må denne tilbudspligt virke fordyrende på jorden til kommunerne og forhøjende på priserne.

Endelig kommer det store spørgsmål, som jo er ret væsentligt. Det står i betænkningen, at når man har tilbudt kommunen jorden til en bestemt pris, skal vi sige 100.000 kr., og kommunen siger, den vil give 80.000 kr., så må sælgeren, efter hvad der står i betænkningen, ikke sælge den væsentlig billigere, uden at den på ny tilbydes kommunen. Der vil jeg gerne spørge: hvad forlener de ærede medlemmer med ordene „væsentlig lavere“? Hvis manden sælger den 1 kr. lavere end det, kommunen har budt, er det så væsentlig lavere? Efter min opfattelse ikke. Så vil det betyde, at manden må sælge grunden til anden side. Hvis nu ikke der findes noget kriterium for dette og disse ejendomme eller handler skal tinglyses, så vil det sige, at dommerne i de omkring hundrede retskredse, vi har i landet, skal afgøre, om den pris, manden sælger til, er væsentlig lavere end den, kommunen har tilbudt. Så kan man sige, at der må gives vejledende regler for retskredsene. Men det vil selv med vejledende regler være den enkelte dommers skøn; han er uafhængig, han vil vurdere, om det beløb, ejendommen sættes lavere, er væsentligt, og hvis han gør det ved en retskendelse eller ved dom, kan det appelleres til landsret og højesteret. Jeg vil gerne spørge det ærede medlem, om han ikke mener, at i den teknik er der administration som vi sjældent har oplevet før. Det er ikke noget, der giver en lempeligere administration, og det er heller ikke noget, der giver lettere handelsformer. Det er noget, der vil tage tid. Jeg synes, det er et meget

dårligt forslag, man har stillet, og som slet ikke tilsigter det, man siger i betænkningen, og navnlig ikke giver mindre administration end forkøbsretten.

Endelig ligger der jo også dette i tilbudspligten, at hvis en mand har tilbudt kommunen en grund til en vis pris, og kommunen giver et lavere tilbud, må manden gerne sælge til en højere pris — og hvorfor skulle han ikke gøre det? Han kan simpelt hen bruge den pris, kommunen har tilbudt ham, og gå ud på markedet og sige: jeg har af kommunen fået et tilbud på 80.000 kr., og den vil sikkert gerne betale kontant, det er almindelig kutyme i kommunen, men du kan få den for 85.000 kr., og så kan du få lov til at skyldte noget i en årrække.

Jeg mener altså, at med hele denne teknik vil tilbudspligten virke fordyrende på det alt sammen. Dertil kommer, at min konklusion må blive, at kommunerne ikke vil få nogen jord, der vil blive megen administration, megen skrigen og lidt uld, og ordningen vil virke prisfordyrende. Af disse grunde — og de er ret principielle og væsentlige — må jeg på regeringens vegne afvise problemet tilbudspligt.

Endelig vil jeg da også gøre opmærksom på, ærede medlemmer, at det er en ret væsentlig ændring i salgsformen, det er ikke de normale handelsformer, man her vil bruge. Det ærede medlem hr. Jacob Sørensen sagde, at forkøbsretten ville virke tyngende på handelen. Ja, det kan man vel erkende, men jeg vil dog gerne understrege, at min opfattelse er, at den foreslåede form med tilbudspligt vil være endnu mere tyngende for handelen ud fra de forhold, jeg lige har nævnt. Det er en fuldkommen ændring i salgsformen, man her kommer ind på, idet det ikke er mandens tilbud, der er afgørende, men er kommunens tilbud, som er afgørende. Når det er forkøbsretten, der gælder, er det — hvis jeg må bruge udtrykket — 2 frie mænd, der handler, og når de har handlet, og der er skrevet slutseddel og betingelserne mellem de 2 mænd er aftalt, da først træder kommunen ind i rettighederne og overtager dem. Jeg vil mene, at det er mere i pagt med det, som VK forlener med begrebet fri handel.

Det ærede medlem hr. Jacob Sørensen erkendte, at det var nødvendigt, og det